

PULSEN PÅ PRAKTIKKEN

SAMMENSLUTNINGEN AF DANSKE
SOCIALRÅDGIVERSTUDERENDE

Pulsen på praktikken
- et øjebliksbillede af kvaliteten i praktikken
på socialrådgiveruddannelsen

© 2008

Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende
Toldbodgade 19A, Postboks 69
1003 København K

sds@sdsnet.dk
www.sdsnet.dk

Eftertryk med kildeangivelse tilladt
Rapporten kan hentes på www.sdsnet.dk

Kort præsentation af SDS

Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende (SDS) er de socialrådgiverstuderendes studenterorganisation. SDS er organisatorisk en del af Dansk Socialrådgiverforening (DS), og de godt 2000 medlemmer er samtidig studentermedlemmer af DS.

SDS blev stiftet på Den Sociale Højskole i Odense den 20/1 2007.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord ved formand Mads Samsing	3
1. Indledning	4
Praktikken på socialrådgiveruddannelsen	4
Formålet med undersøgelsen	5
Projektgruppe og projektledelse	5
Dokumentationsmateriale	6
Spørgeskemaundersøgelser blandt studerende	6
Aftagerundersøgelse	6
Fokusgruppeinterviews	7
Anvendelse af dokumentationsmateriale	7
Rapportens opbygning	7
2. Resumé, hovedkonklusioner og anbefalinger	8
Store forskelle uddannelsesstederne imellem	8
For ressourcekrævende en opgave, at fremskaffe praktikpladser	8
Behov for afklaring og prioritering af praksisstudiet	9
Studerende skal være studerende i praktikken	10
Socialrådgiverstuderende er målrettede	10
Fokus på midtvejsvurdering og mål	10
Praktikopgaven	11
Praktikvejledere og praktikvejeruddannelse	12
Bedre kobling mellem teori og praksis	12
3. Praksisstudiet	13
Kort om praksisstudiet	13
Overvejende tilfredshed men mange uklarheder	13
Tilrettelæggelsen af praksisstudiet	14
Udbyttet af praksisstudiet	14
Praksisstudiets betydning for uddannelsespraktikken	15
Projektgruppens kommentar	15
4. Uddannelsespraktikken	16
Kort om uddannelsespraktikken	16

Tilrettelæggelse af praktikforløbet	16
Information til de studerende før praktikstart	17
Fremskaffelsen af praktikpladser	17
Praktikstederne	18
Fordelingen af praktikpladser	19
De studerendes prioriteringer	20
De studerendes mål og forventninger	20
Den studerendes rolle i praktikken	21
Praktikvejledning	22
Midtvejsvurdering og opfølgning på mål	23
Praktikopgave og slutbedømmelse	24
Udbyttet af uddannelsespraktikken	25
Uddannelsespraktik og rekruttering	25
Samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og praktiksteder	26
Ved problemer i praktikforløbet	26
Holdninger til praktikken	27
Opsummering og konklusion	27

Referencer

Bilag

Bilag 1: Udviklingen i praktiktaxametret i perioden 2001-2008

FORORD VED FORMAND MAD SAMSING

Socialrådgiverstuderende har mål og drømme – også for praktikken

At hele 9 ud af 10 socialrådgiverstuderende er overvejende eller meget tilfredse med deres uddannelsespraktikforløb generelt, overrasker mig ikke. Men det er rigtig positivt, at få så klart et billede af det, som undersøgelsen ”Pulsen på praktikken” giver. I det hele taget, giver rapporten generelt et positivt billede af praktikken på socialrådgiveruddannelsen.

At tilfredsheden er så høj, er dog ikke ensbetydende med, at der ikke kan og bør ske forbedringer på flere områder. Forbedringer, der sikrer, at de studerende får så meget som muligt ud af uddannelsespraktikken, og sikrer gode muligheder for, at de kan indfri de mål og drømme, de har. Nogle kan implementeres hurtigt, andre har en noget længere tidshorisont.

Koblingen mellem teori og praksis skal være bærende i hele uddannelsesforløbet, men praktikken er i den sammenhæng central. Derfor er det også glædeligt, at praktikken er kommet højt på den uddannelsespolitiske dagsorden. I juli måned foreslog undervisningsminister Bertel Haarder, at der skal indføres lønnet praktik på alle korte og mellemlange videregående uddannelser. Blandt andet med begrundelsen om, at lønnet praktik er bedre end SU praktik. Men det er både studerende, praktikvejledere og praktikkoordinatorer imod, og forslaget er heldigvis siden hen blevet dementeret. Praktikken er et helt centralt element i socialrådgiveruddannelsen, og den studerende er stadig studerende, når hun er i praktik. Hun skal ikke være billig arbejdskraft, som det vil være tilfældet, hvis praktikken var lønnet.

Rapporten indeholder en række anbefalinger til uddannelsesinstitutioner og de aftagere, der skal stille praktikpladserne til rådighed. I løbet af efteråret 2008 vil vi desuden udarbejde en pjece med anbefalinger til de studerende, der skal i uddannelsespraktik.

Rigtig god læselyst,

Mads Samsing,
Formand for SDS

1 INDLEDNING

Praktikken på socialrådgiveruddannelsen

Socialrådgiveruddannelsen er en praksis- og professionsbaseret uddannelse, hvorfor praktikken er et helt centralt element i uddannelsen. Socialrådgiveruddannelsen har to praktikforløb af en samlet længde på 6 måneder og normeret til 36 ECTS point. Den ene praktik (praksisstudie) er et feltstudie, hvor den studerende skal "(...) opnå kendskab til forvaltning som politisk, økonomisk og juridisk ramme for socialt arbejde i en (amts)kommunal forvaltning". (Bekendtgørelse om socialrådgiveruddannelsen, BEK. nr. 536 af 28/06/2002, § 10), og det andet praktikforløb er uddannelsespraktikken af 4 måneders varighed normeret til 24 ECTS point, hvor den studerende skal "(...) omsætte teoretisk viden til praktisk udøvelse i en institution inden for det sociale område" (Ibid.).

"Samlet tilrettelægges de to praktikforløb med progression fra det observerende til det reflekterende og selvstændigt udøvende. Det sker i forbindelse med refleksion over og afprøvning af grundlæggende kompetencer inden for eksempelvis rådgivning, vejledning, koordinering, analyse, forhandling, udvikling, formidling og myndighedsudøvelse, således at den enkelte studerende arbejder med at omsætte teoretisk viden til praktisk udøvelse af socialt arbejde samt at udvikle og afprøve færdigheder i socialrådgivning. Den studerende skal endvidere kunne vurdere sine forudsætninger for at arbejde som socialrådgiver." (Ibid. § 10 stk. 2).

Der er store forskelle på tilrettelæggelsen af de enkelte ¹ udbud af socialrådgiveruddannelsen, således også når det gælder tilrettelæggelsen af praktikforløbene. Praksisstudiet er typisk placeret på uddannelsens 2. semester og uddannelsespraktikken på uddannelsens 4. semester. På den internationale linie på udbuddet fra Den Flerfaglige Professionshøjskole i København er uddannelsespraktikken dog placeret på uddannelsens 6. semester, mens halvdelen af de socialrådgiverstuderende på Aalborg Universitet (AAU) er i praksisstudie på det 4. semester og i uddannelsespraktik på 5. semester og omvendt for den anden halvdel.

Forskellen i tilrettelæggelsen af de enkelte udbud af uddannelsen, herunder praktikforløbene, får en af de interviewede vejledere til at sige, at det hun "(...) tænker på er, hvor kæmpe en forskel der er på den uddannelse folk kommer ud med.". I det hele taget er de store forskelle på tilrettelæggelsen noget der går igen i alle tre fokusgruppeinterviews, og vækker undren, i særlig grad hos de studerende.

¹ Undersøgelsen er gennemført i foråret 2008, hvor der var 8 udbud af socialrådgiveruddannelsen. Antallet af udbudssteder forøges med yderligere ét (i Aabenraa) per 1. september 2008.

Formålet med undersøgelsen

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gennemførte i 2001 en evaluering af socialrådgiver- og socialformidleruddannelserne, der ledte til en revision af bekendtgørelsen om socialrådgiveruddannelsen til den nuværende bekendtgørelse nr. 536 af 28/06/2002.

I rapporten hedder det blandt andet, at uddannelsernes "(...) administrative omkostninger med at fremskaffe pladserne forekommer endvidere at være ganske urimelig i betragtning af at det er en obligatorisk del af uddannelsen" (EVA, 2001, s. 74).

På baggrund af problemerne med at fremskaffe det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser til socialrådgiveruddannelsen, og på baggrund af, at studerende ofte giver udtryk for diverse problemer i praktikforløbet (både praksisstudieforløbet og uddannelsespraktikforløbet), besluttede SDS' delegeretmøde (årsmøde) i november 2007, i 2008 at belyse kvaliteten i praktikken på socialrådgiveruddannelsen, med særligt fokus på uddannelsespraktikken, med henblik på at udarbejde anbefalinger til studerende, praktikvejledere, praktikkoordinatorer, aftagere m.v. Formålet med undersøgelsen har således været at

1. undersøge de studerendes forventninger til og mål for uddannelsespraktikforløbet,
2. belyse kvaliteten i uddannelsespraktikforløbet,

for på den baggrund at komme med anbefalinger til, hvordan praktikforløbene primært uddannelsespraktikforløbet på socialrådgiveruddannelsen tilrettelægges bedst muligt, så kvaliteten i praktikken sikres og udvikles.

Projektgruppe og projektledelse

SDS' landsbestyrelse nedsatte i januar 2008 en projektgruppe, der har haft ansvaret for at gennemføre dataindsamling, analyse og rapportudarbejdelse, herunder de anbefalinger og konklusioner, som er givet i rapporten. Projektgruppens politisk valgte medlemmer er SDS' formand Mads Samsing, der har fungeret som projektleder, organisationssekretær Mie Ryborg-Larsen samt landsbestyrelsesmedlemmerne Anne Mønsted og Kristine Thomsen.

Foruden den af Landsbestyrelsen nedsatte projektgruppe, har en række øvrige personer været involveret i undersøgelsens faser. Det gælder Allan Klitmøller og Niels Cortzen, der begge er undervisere på socialrådgiveruddannelsen i Odense, SDS' næstformand Rasmus Balslev samt Eva Tangø-Brandt og Henrik Tangø-Brandt fra kommunikationsbureauet Metaphora, der har gennemført de 3 fokusgruppeinterviews.

Undersøgelsen og rapporten er afslutningsvis fremlagt for og godkendt af SDS' landsbestyrelse på landsbestyrelsens møde den 30-31. august 2008.

Dokumentationsmateriale

Der er i forbindelse med undersøgelsen blevet udarbejdet et omfattende dokumentationsmateriale, der ligger til grund for analyser og anbefalinger. Materialet omfatter

- spørgeskemaundersøgelser blandt studerende,
 - o der skulle i uddannelsespraktik,
 - o der var i uddannelsespraktik, da undersøgelsen blev gennemført,
 - o der havde været i uddannelsespraktik i det sidste semester eller (for enkelte udbud) forrige semester,
- en spørgeskemaundersøgelse blandt aftagere og ledere,
- 3 fokusgruppeinterviews med henholdsvis studerende, praktikvejledere og praktikkoordinatorer fra socialrådgiveruddannelserne

Spørgeskemaundersøgelser blandt studerende

Samlet set har 423 studerende fuldt gennemført besvarelsen af spørgeskemaerne. De fordeles sig med 112 studerende, der skulle i uddannelsespraktik i det efterfølgende semester, 184 studerende, der var i uddannelsespraktik, da undersøgelsen blev gennemført, samt 127 studerende, der havde været i uddannelsespraktik i det sidste eller forrige semester (for udbud med kun ét årligt optag samt AAU).

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført internetbaseret ved, at der er indhentet mailadresser på de studerende fra uddannelsesstederne. Det er vidt forskelligt, om de studerende benytter de mailadresser, de får stillet til rådighed af uddannelsesstedet, hvilket kan aflæses i undersøgelsen ved, at besvarelsene er relativt ulige fordelt. Således er det begrænset, hvor mange studerende fra København, der har besvaret spørgeskemaerne, da de studerende her typisk ikke benytter den mailadresse, de får stillet til rådighed. Derimod er der mange besvarelses fra Odense og Århus.

Spørgeskemaerne er påbegyndt af 121 studerende, 198 studerende og 139 studerende for henholdsvis de, der skulle i praktik, de der var i praktik, og de der havde været i praktik. Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført fra den 21. april 2008 til den 19. maj 2008.

Aftagerundersøgelse

344 personer har påbegyndt besvarelsen af spørgeskemaet til aftagere og ledere, mens 170 har gennemført besvarelsen. Undersøgelsen forløb fra den 26. juni til den 8. juli.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført internetbaseret ved, at der er sendt en mail til hovedadresserne for samtlige 98 kommuner og 5 regioner samt en række faglige organisationer og private virksomheder, der har socialrådgivere ansat, og hvor det må formodes, at de kunne have taget socialrådgiverstuderende i praktik. Derfra er mailen distribueret videre. Besvarelsene er geografisk og ansættelsesmæssigt godt fordelt.

Fokusgruppeinterviews

Der er gennemført 3 fokusgruppeinterviews med henholdsvis 4 studerende, 2 praktikvejledere² og 5 praktikkoordinatorer. Alle 3 fokusgruppeinterviews er gennemført af Eva Tangø-Brandt og Henrik Tangø-Brandt fra kommunikationsbureauet Metaphora.

Respondenterne i de 3 fokusgruppeinterviews er tilfældigt udvalgte personer, og interviewene, der hvert har været af ca. 2 timers varighed, er gennemført i perioden fra den 27-29. maj, hvorved det har været muligt at bidrage med input fra de gennemførte spørgeskemaundersøgelser blandt de studerende.

Fokusgruppeinterviewene indgår i datagrundlaget i den forstand, at holdninger og vurderinger afgivet i fokusgruppeinterviewene, som der også er spurgt ind til i spørgeskemaundersøgelserne, er blevet brugt til at underbygge det kvantitative data, og i den forstand, at det har været muligt at få uddybet det kvantitative datagrundlag.

Anvendelse af dokumentationsmateriale

Dokumentationsmaterialet udgør grundlaget for rapporten. Rapportens konklusioner og anbefalinger er derfor resultatet af projektgruppens overvejelser med udgangspunkt i dokumentationsmaterialet. Rapportens konklusioner og anbefalinger afspejler samtidig de prioriteringer, som projektgruppen har måttet foretage i dokumentationsmaterialet. Prioriteringerne hviler på den ene side på den projektbeskrivelse SDS' landsbestyrelse vedtog i januar 2008, og på den anden side på forhold, der er identificeret i materialet, som har givet anledning til overvejelser udover den vedtagne projektbeskrivelse.

Rapportens konklusioner og anbefalinger skal derfor ses som udtryk for projektgruppens anvendelse og fortolkning af det samlede dokumentationsmateriale.

Rapportens opbygning

Rapporten er bygget op om to hovedkapitler (3 og 4), hvor kapitel 3 omhandler praksisstudiet og kapitel 4 omhandler uddannelsespraktikken, som er undersøgelsens egentlige fokus. Hvert af de to hovedkapitler indeholder analyse og vurderinger, mens kapitel 2 indeholder hovedkonklusioner og projektgruppens anbefalinger.

² Der var lavet aftaler med 4 praktikvejledere, men desværre var der afbud fra de 2 i sidste øjeblik. Vi valgte dog alligevel at gennemføre interviewet med 2 respondenter. Det skal hertil tilføjes, at de to vejledere er uddannede socialrådgivere med 19 års mellemrum, og at den ene har haft socialrådgiverstuderende i praktik fra to forskellige uddannelsessteder.

2 RESUMÉ, HOVEDKONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Godt 9 ud af 10 socialrådgiverstuderende er generelt tilfredse med deres uddannelsespraktikforløb. Og generelt giver SDS' undersøgelse af kvaliteten i uddannelsespraktikken et positivt billede. Men der kan og bør ske forbedringer på en række områder.

Store forskelle uddannelsesstederne imellem

Der er store forskelle på, hvordan uddannelsen tilrettelægges på de enkelte uddannelsessteder. Således også, når det gælder tilrettelæggelsen af praktikken. Det gælder blandt andet i forhold til, hvordan praktikpladserne fordeles mellem de studerende, om der i forløbet er fokus på midtvejsvurderingen eller slutbedømmelsen, og hvordan der samarbejdes med vejlederne på de enkelte praktiksteder.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

Vi anbefaler en højere grad af ensartethed i tilrettelæggelsen af såvel praktikforløbene som uddannelsen i almindelighed uddannelsesstederne imellem.

For ressourcekrævende en opgave, at fremskaffe praktikpladser

I 2001 foretog Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) en evaluering af socialrådgiver- og socialformidleruddannelserne, som ledte frem til en revision af bekendtgørelsen om socialrådgiveruddannelsen i 2002. Ét af de forhold, EVA påpegede i sin evalueringsrapport, var, at arbejdet med at fremskaffe det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser til socialrådgiveruddannelsen er meget ressourcekrævende. Praktikkoordinatorerne på uddannelsesstederne giver udtryk for, at det stadig er tilfældet. Det er endnu for tidligt at vurdere, om kommunalreformen vil have nogen videre betydning for dette. Indtil videre er praktikkoordinatorernes generelle oplevelse, at det netværk, de tidligere har nydt godt af i forbindelse med indgåelse af praktikpladsaftaler, er brudt op, og skal opbygges på ny.

Aftagerne (og de studerende) er i undersøgelsen blevet spurgt om de mener, at uddannelsesinstitutionerne stiller for få krav til praktikstederne. Det mener 25 % af aftagerne. Og vejlederne giver udtryk for, at de beskeder, de får fra uddannelsesinstitutionerne, er for uklare, hvilket aftagerbesvarelserne måske også i højere grad er udtryk for.

SDS har i foråret 2008 henvendt sig til Folketingets Uddannelsesudvalg i forhold til praktikpladssituationen på socialrådgiveruddannelsen med anbefaling om, at socialrådgiveruddannelsen omfattes af § 26 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddan-

nelser, der bestemmer, at kommuner, regioner m.v. skal stille det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser til rådighed for pædagoguddannelsen og en række sundhedsuddannelser. Et stort flertal af både studerende (89 %) og aftagerne (70 %) støtter dette ønske. Undervisningsministeriet har efterfølgende taget initiativ til en drøftelse med rektorerne og KL.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

Vi anbefaler, at kommuner, regioner og andre aftagere forpligtes til at fremskaffe det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser, ved eventuelt at tilføje en bestemmelse herom i bekendtgørelsen om socialrådgiveruddannelsen. Det vil frigøre ressourcer til at arbejde mere med kvaliteten end kvantiteten i praktikpladserne, hvilket gælder for såvel praksisstudiepladser som uddannelsespraktikpladser. Samtidig vil det betyde, at det at tage socialrådgiverstuderende i praktik, vil blive en opgave på linie med andre opgaver for kommuner, regioner o.a. aftagere, hvilket vil fremme en langtidsplanlægning og mindske risikoen for periodiske nedprioriteringer af opgaven. Derved kan funktionen som praktikvejleder ligeledes gøres mere attraktiv.

Vi anbefaler desuden, at der udarbejdes mere klare retningslinier for praktikstederne, så det bliver mere klart, hvad det indebærer at have en socialrådgiverstuderende i praktik. Vores anbefalinger gælder for både praksisstudiet og uddannelsespraktikken.

Behov for afklaring og prioritering af praksisstudiet

Undersøgelsen har overvejende behandlet den 4 måneder lange uddannelsespraktik, og kun i mindre omfang det 2 måneder lange praksisstudie, hvor den studerende ikke har egne sager, men skal opnå kendskab til kommunal forvaltning som ramme for socialt arbejde.

For at opnå kendskab til og forståelse for kommunal forvaltning som ramme for socialt arbejde, er det nødvendigt at studere organisationsteori, roller og lignende. Men det er ligeledes nødvendigt, at den studerende får mulighed for at observere samtaler med klienter/brugere, og mulighed for at læse sagsakter forud for samtalerne. Flere studerende efterspørger dog dette, og en af vejlederne i fokusgruppeinterviewet giver udtryk for, at praksisstudiet mere er "organisationsteori ude i virkeligheden". Godt 80 % af de studerende giver udtryk for at de er overvejende eller meget tilfredse med praksisstudieforløbet, men efterspørgslen efter mulighederne for at observere samtaler og læse sagsakter gælder for flere studerende blandt både de, der er tilfredse og de, der er utilfredse med forløbet.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

Socialt arbejde udføres i organisationer, og det skal de studerende opnå kendskab til. Omvendt bør det gøres klart, hvad formålet med praksisstudiet er, og hvad de studerende skal (have mulighed for) i forløbet. Og ligeledes er der behov for, at de kommunale forvaltninger prioriterer praksisstudiet højere end det tilsyneladende er tilfældet mange steder i dag.

Studerende skal være studerende i praktikken

Studerende, praktikvejledere og praktikkoordinatorer er alle enige om, at den studerende skal være studerende i praktikken. Det betyder både, at den studerende ikke skal indgå i normeringen eller ses som en arbejdskraft som sådan, og det betyder, at den studerende skal udfordres, så den studerendes refleksion over praksis fremmes.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

Praktikken på socialrådgiveruddannelsen skal fortsat være en studiepraktik, hvor den studerende ikke er i et lønnet ansættelsesforhold og indgår i normeringen, men hvor den studerende får SU som i den øvrige del af uddannelsen.

Socialrådgiverstuderende er målrettede

9 ud af 10 socialrådgiverstuderende har høje forventninger til deres uddannelsespraktikforløb. Mellem 70-80 % gør sig overvejelser om deres personlige og faglige mål for forløbet, og hele 87 % af de studerende er meget eller i nogen grad målrettede i forhold til, hvilken praktikplads (eller indenfor hvilket område) de søger. Og når de står for at skulle søge praktikplads, så tillægger de arbejdsfunktioner en stor betydning. Dog spiller geografi også en væsentlig betydning, hvilket kan skyldes, at de enkelte uddannelsessteder dækker over store geografiske områder, da socialrådgiveruddannelsen kun udbydes 8 steder i landet³. Derimod er det begrænset, hvor meget andre studerendes erfaringer tillægges af betydning. Det må dog antages, at andre studerendes erfaringer tillægges større betydning, hvis de er negative.

De studerende har haft mulighed for at sætte flere kryds på spørgsmålet om, hvor de søger praktikplads. De mest søgte områder er særligt socialt udsatte grupper (ikke beskæftigelse), børn- og familieområdet (forvaltning og foranstaltning) samt beskæftigelse (forvaltning). De unge gider altså tilsyneladende godt forvaltningsområdet, som der ellers tilsyneladende hersker en forestilling om, ikke er tilfældet.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

Det er glædeligt, at de socialrådgiverstuderende er meget målrettede, også når det gælder søgningen af praktikplads. Men det er klart, at det ikke er alle studerende, der kan få deres drømmepraktikplads. Hele 87 % af de studerende får dog et af deres ønsker opfyldt. Når de studerende er så målrettede og forventningsfulde, så er det også vigtigt, at uddannelsesinstitutionens fordelingsystem har det for øje og understøtter det i videst mulige omfang.

Fokus på midtvejsvurdering og mål

I løbet af de første 3 uger skal den studerende udarbejde en uddannelsesplan med personlige og faglige mål for uddannelsespraktikperioden. Målene er ikke statiske, når de er godkendt af en underviser i fagområdet socialt arbejde, men kan og bør måske revideres løbende. Særligt

³ Per 1. september 2008 øges antallet af udbud af socialrådgiveruddannelsen med 1, når University College Vest i Esbjerg udbyder uddannelsen i Aabenraa.

i forbindelse med midtvejsvurderingen. Enten for at gøre målene mere realistiske at indfri for den studerende, eller for at øge udfordringerne for den studerende.

Hele 67 % af de studerende får ikke rettet i målene i uddannelsesplanen. Det kan skyldes, at målene er meget passende, men der er også risiko for, at det skyldes, at den studerendes uddannelsesplan ikke bruges aktivt, når den er udarbejdet og godkendt. Dertil kommer, at mellem 20-25 % af de studerende ikke føler, at omfanget og udfordringerne i deres opgaver/sager svarer til deres personlige ønsker og faglige evner.

Det er meget forskelligt, om de enkelte uddannelsesinstitutioner har primært fokus på midtvejsvurderingen eller på slutbedømmelsen. Eksempelvis i Esbjerg og i Aalborg deltager der ikke en underviser i midtvejsvurderingen, mens der i Odense, København og Århus altid er en underviser med til midtvejsvurderingen, hvor vejlederen og den studerende så selv gennemfører slutbedømmelsen, medmindre der undervejs er givet udtryk for problemer.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

Vi anbefaler, at uddannelsesinstitutionerne i høj grad har fokus på midtvejsvurderingen, særligt for at sikre, at der løbende arbejdes med udgangspunkt i den studerendes uddannelsesplan, så målene er på én gang udfordrende og realistiske at indfri. Det er oplagt eventuelt at revidere målene i uddannelsesplanen i forbindelse med midtvejsvurderingen.

Praktikopgaven

Godt 90 % af praktikanterne skal skrive en afsluttende praktikopgave. Der er dog forskel på, om praktikopgaven indgår direkte i slutbedømmelsen, og hvem der skal godkende den. 30 % skal have opgaven godkendt af både praktikvejlederen samt en underviser på uddannelsesinstitutionen. For 30 % er det en underviser, der skal godkende opgaven, og for 24 % er det praktikvejlederen, der skal godkende den. 6 % skal ikke have godkendt deres opgave.

Både de studerende og praktikvejlederne giver i fokusgruppeinterviewene udtryk for, at der er mange uklarheder i forhold til praktikopgaven, herunder formålet med opgaven, formkrav, praktikopgavens betydning for slutbedømmelsen m.v.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

Praktikopgaven er et godt redskab for den studerende i arbejdet med perspektivering og teoretisering af refleksioner over egen og andres praksis, og et godt redskab for praktikvejleder og underviser i fagområdet socialt arbejde i vejledning og bedømmelse af den studerende. Dermed bidrager praktikopgaven til, at den studerendes læring omsættes til en kompetence.

Uddannelsesinstitutionerne skal sikre, at der er helt klare retningslinier for krav til praktikopgaven, og at det er klart for studerende og vejledere, hvad der er formålet med, at den studerende skal skrive en praktikopgave.

Praktikvejledere og praktikvejderuddannelse

Langt størstedelen (94 %) af de studerende har en praktikvejleder, der er uddannet socialrådgiver eller socialformidler. Men kun 45 % har vejleder, der er uddannet praktikvejleder. Både studerende, praktikvejledere og praktikkoordinatorer er enige om, at der bør stilles krav om, at vejlederne har en praktikvejderuddannelse. Det er dog ikke muligt i dag, da det vil blive uhyre vanskeligt at fremskaffe det tilstrækkelige antal praktikpladser. Praktikkoordinatorerne oplever dog, at når der uddannes praktikvejledere, så bedres mulighederne for at indgå praktikpladsaftaler.

Typisk er der afsat egentlig tid til vejledning/supervision i mellem 30-60 minutter om ugen, men en væsentlig del af vejledningen sker i det daglige, når spørgsmålene opstår. Godt 85 % af de studerende er meget tilfredse eller overvejende tilfredse med den vejledning, de får.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

Vi anbefaler, at det gøres til et krav i bekendtgørelsen, at hvis socialrådgiverstuderende er i indlandspraktik, så skal der være en socialrådgiver-/socialformidleruddannet praktikvejleder. Vi anbefaler desuden, at der uddannes flere praktikvejledere, og at der arbejdes frem i mod også at gøre dette til et krav.

Bedre kobling mellem teori og praksis

85 % af de studerende mener, at der er behov for mere praktik på socialrådgiveruddannelsen, hvilket 64 % af aftagerne erklærer sig enige i. 68 % af de studerende og 57 % af aftagerne mener sågar, at socialrådgiveruddannelsen bør forlænges til en 4-årig uddannelse, hvis det givet et ekstra semester med uddannelsespraktik.

Projektgruppens kommentarer og anbefalinger

I forbindelse med, at de mellemlange videregående uddannelser er blevet professionsbacheloruddannelser, er der sket en akademisering af uddannelserne, der blandt andet betyder, at undervisningen skal tilrettelægges på et videnskabsteoretisk grundlag. Socialrådgiveruddannelsen har 4 kernefagområder, hvor fagområdet socialt arbejde er det centrale, som de øvrige 3 fagområder relaterer deres specifikke viden og færdigheder til. Videnskabsteori er dog typisk ikke integreret godt nok i uddannelsen, og har mere karakter af at være et ekstra fag uden praksisforankring, end grundlaget for undervisningen i de centrale fagområder.

Der er behov for en bedre kobling af teori og praksis, men en ekstra uddannelsespraktikperiode er ikke nødvendigvis måden at sikre dette på. En bedre integration og praksisforankring af videnskabsteori, en bedre tilrettelæggelse af praksisstudie og uddannelsespraktik, samt mere brug af feltstudier i forbindelse med opgaveskrivning, og inddragelse af de studerende i relevant udviklingsarbejde vil styrke koblingen mellem teori og praksis mærkbart.

3 PRAKSISSTUDIET

"(...) det var en meget flyvsk periode, hvor det var lidt svært at finde ud af, hvad man fik ud af det, synes jeg." (Studerende om praksisstudiet)

Undersøgelsen har primært været rettet imod uddannelsespraktikken, men der er stillet nogle spørgsmål vedrørende praksisstudiet i såvel spørgeskemaundersøgelserne som de gennemførte fokusgruppeinterviews. Undersøgelsen viser, at der er behov for mere klarhed over, hvad praksisstudiets formål er. Det gælder for både de studerende, vejledere og aftagere.

Kort om praksisstudiet

Praksisstudiet blev indført efter anbefaling i EVA's evalueringsrapport af socialrådgiver- og socialformidleruddannelserne i 2001. Formålet med at ændre i praktikperioderne på socialrådgiveruddannelsen var "(...) at skabe en større sammenhæng mellem teori og praksis i uddannelsesforløbet, og for at den studerende tidligt i uddannelsen får et indtryk af hvad det vil sige at være socialrådgiver, anbefales det at praktikken opdeles i to perioder – en forvaltningspraktik på to måneder placeret på 2. semester (3. semester i Aalborg) og en almindelig praktik der forkortes til fire måneder og placeres på 4. semester." (EVA, 2001, s. 18).

Praksisstudiet er et feltstudie af 2 måneders varighed normeret til 12 ECTS point, hvor den studerende skal "(...) opnå kendskab til forvaltning som politisk, økonomisk og juridisk ramme for socialt arbejde i en (amts)kommunal forvaltning." (Bekendtgørelse om socialrådgiveruddannelsen, § 10). Forløbet er placeret på uddannelsens 2. semester. I Aalborg er den studerende dog i praksisstudie på enten 4. eller 5. semester.

Overvejende tilfredshed men mange uklarheder

Der er overvejende tilfredshed med praksisstudiet blandt de studerende. Således giver 80 % af de studerende, der har været i praksisstudie, udtryk for, at de er meget eller overvejende tilfredse med praksisstudieforløbet, mens 17 % var overvejende utilfredse eller meget utilfredse med forløbet. Men samtidig er det uklart for mange studerende og vejledere, hvad formålet med praksisstudiet er, og hvad de studerende mere konkret skal i forløbet.

"Der var kun tilknyttet en socialrådgiver, som i øvrigt var på et område, som ikke længere er så socialrådgiverminded" og "Det er meget kritisabelt, at der på mit praktiksted ikke var nogen socialrådgiver på stedet" (2 studerende om praksisstudiet)

Praksisstudiet skal foregå i en forvaltning, jfr. bekendtgørelsen, men der er nogle tilfælde af, at praksisstudiet er gennemført udenfor forvaltningsregi. Formålet med praksisstudiet er ellers at den studerende skal opnå kendskab til forvaltning som politisk, økonomisk og juridisk ramme for det sociale arbejde. Praksisstudiet skal derfor gennemføres i forvaltningsregi, og der skal være fokus på, hvordan der udføres socialt arbejde i organisationen. Den studerende skal derfor ikke alene have indblik i organisationen, men også overvære samtaler med klienter/brugere, have mulighed for at læse sagsmapper m.v.

“Det der praksisstudie, der er blevet indført, har intet at gøre med at lære at blive socialrådgiver. Det er organisationsteori ude i virkeligheden. Det har intet at gøre med at være socialrådgiver. De ser ingen samtaler, møder ingen borgere. De er overhovedet ikke med i socialfagligt arbejde, når de er i praksisstudiet. Så der har man stukket sig selv blår i øjnene, ved at lave den.” (Praktikvejleder om praksisstudiet)

Ovenstående citat fra en af de interviewede praktikvejledere er tilsyneladende ikke udtryk for den generelle oplevelse af praksisstudiet, men absolut ikke enestående. Praktikvejlederens udsagn skal ligeledes ikke tages som udtryk for, at det ikke er vigtigt, at socialrådgiverstuderende får et grundigt indblik i forvaltningen som organisation. Det er der derimod stor enighed om, er en vigtig forudsætning for det, at kunne virke som socialrådgiver.

Tilrettelæggelsen af praksisstudiet

Som nævnt er der forskel på, hvor på uddannelsen, praksisstudiet er placeret, hvor AAU skiller sig ud med placeringen på 4. eller 5. semester. Det skyldes, at det ikke er muligt, at placere praksisstudiet på 2. semester, da uddannelsen på AAU starter med et etårigt samfundsvidenskabeligt basisforløb med en række øvrige uddannelser. Men der er også en række andre forskelle på de enkelte udbuds tilrettelæggelse af praksisstudiet.

Eksempelvis på socialrådgiveruddannelsen i Odense er det uddannelsesstedet, der fastlægger hvilke punkter, den studerende skal fokusere på i praksisstudieopgaven, mens det på AAU er praktikstedet, der stiller de studerende en opgave.

Der gælder typisk ikke særlige forhold, såsom nedsat sagstal i perioden eller lign., for socialrådgivere, der fungerer som praktikvejleder for socialrådgiverstuderende i praksisstudiet.

Udbyttet af praksisstudiet

Langt hovedparten (80 %) af de studerende giver udtryk for, at de var meget eller overvejende tilfredse med praksisstudiet, men flere giver dog udtryk for, at de oplevede, at der ikke var tilstrækkelig tid til dem, og at deres udbytte af praksisstudieforløbet kunne være større. Det gælder også for studerende, der har været tilfredse med forløbet.

Praksisstudiets betydning for uddannelsespraktikken

38 % af de studerende tillægger deres oplevelser i praksisstuderende nogen eller meget betydning, i forhold til deres søgning af uddannelsespraktikplads. Af de, der tillægger praksisstudiet betydning er det for den overvejende del en positiv betydning. En af de studerende siger i fokusgruppeinterviewet, at "(...) det har været positivt, synes jeg, at være ude i praksisstudie, fordi man har fået (...) afmystificeret alle de der negative rygter der om kommuner og forvaltninger og opbygning og sådan noget. Selvfølgelig stødte man på nogle problematikker derude, men det gjorde, at jeg ikke var så bange for at skulle komme i praktik sådan et sted".

En anden studerende siger i fokusgruppeinterviewet, at "(...) det handler om at få et overordnet overblik tror jeg, det handler jo ikke ligesom i praktikken, [om at, red.] gå i dybden. Så derfor sammenligner jeg det ikke", hvilket kan underbygge, at flertallet på 62 % ikke tillægger praksisstudiet videre betydning i forhold til søgning af uddannelsespraktikplads.

Projektgruppens kommentar

Undersøgelsen har i langt overvejende grad været fokuseret på uddannelsespraktikken, og kun i mindre omfang indeholdt spørgsmål om praksisstudiet.

Vi er enige med den overvejende del af respondenterne om, at praksisstudiet ikke skal afskaffes. Men der er et stort behov for, at der gøres mere ud af praksisstudiet. En væsentlig andel af de studerende, der har været i praksisstudie, har oplevet, at der ikke er den fornødne tid til dem. Formålet med praksisstudiet (at den studerende skal opnå kendskab til forvaltning som politisk, økonomisk og juridisk ramme for socialt arbejde i en (amts)kommunal forvaltning) er det rette, men meget tyder på, at formålet med praksisstudiet flere steder er misforstået, hvilket blandt andet betyder, at de studerende flere steder ikke får mulighed for at læse sagsakter og overvære samtaler med klienter og brugere.

Tilrettelægges praksisstudiet på en hensigtsmæssig måde, så kan en stor del af de studerende få mere ud af det, end det er tilfældet i dag. Vi anbefaler derfor, at der snarest gennemføres en mere dybdegående undersøgelse af praksisstudiet, og at uddannelsesinstitutioner og praktiksteder gør mere ud af praksisstudiet.

4 UDDANNELSESPRAKTIKKEN

Kort om uddannelsespraktikken

Før revisionen af bekendtgørelsen om socialrådgiveruddannelsen i 2002 var der ét uddannelsespraktikforløb af 5 måneders varighed på uddannelsen (BEK. nr. 720 af 30/07/1996 § 3 stk. 2). I henhold til den tidligere bekendtgørelse var målet med praktikken, at den studerende i praktikken skulle "(...) arbejde med at omsætte teoretisk viden til praktisk udøvelse inden for socialt arbejde samt afprøve og udvikle færdigheder i socialrådgivning. Den studerende skal endvidere sættes i stand til at kunne vurdere sine forudsætninger for at arbejde som socialrådgiver" (Ibid. § 5).

Bestemmelserne om uddannelsespraktikken i bekendtgørelsen fra 1996 er ikke direkte sammenlignelig med bestemmelserne om uddannelsespraktikken i henhold til bekendtgørelsen fra 2002, da der her indgår et praksisstudie. Dog er det stadig målet med uddannelsespraktikken, at den studerende skal "(...) omsætte teoretisk viden til praktisk udøvelse af socialt arbejde samt at udvikle og afprøve færdigheder i socialrådgivning". Og endvidere "(...) kunne vurdere sine forudsætninger for at arbejde som socialrådgiver" (BEK. nr. 536 af 28/06/2002 § 10, stk. 2).

Uddannelsespraktikken er en ulønnet praktik af 4 måneders varighed normeret til 24 ECTS point. Den studerende indgår ikke i normeringen på praktikstedet. Uddannelsespraktikken er typisk placeret på uddannelsens 4. semester. Dog med undtagelse af den internationale/interkulturelle linje på socialrådgiveruddannelsen i København, hvor forløbet er placeret på uddannelsens 6. semester, og på AAU, hvor forløbet er placeret på uddannelsens 4. eller 5. semester⁴.

Tilrettelæggelse af praktikforløbet

Regler om bedømmelseskriterier, kriterier for godkendelse af praktikinstitutioner m.v. fastsættes i den enkelte uddannelsesinstitutions studieordning. Udformningen af bestemmelser om uddannelsespraktikken i studieordningerne skal koordineres mellem institutionerne i henhold til bekendtgørelsens § 10 stk. 5. Hvordan forløbet nærmere tilrettelægges i praksis, er der ikke bestemmelser om, og der er store forskelle på tilrettelæggelsen fra uddannelsesinstitution til uddannelsesinstitution, hvilket beskrives nærmere i de følgende afsnit.

⁴ Er den studerende på AAU i uddannelsespraktik på uddannelsens 4. semester er vedkommende i praksisstudie på 5. semester. Den studerende kan også være i praksisstudie på uddannelsens 4. semester, hvorved uddannelsespraktikforløbet er på 5. semester. Årsagen til denne tilrettelæggelse er mangel på egnede praktikpladser.

Information til de studerende før praktikstart

Hovedparten af de studerende føler sig godt informerede om uddannelsespraktikken før forløbets start. Men godt 1/4 af de studerende, der er eller har været i praktik, erklærer sig overvejende eller meget utilfredse med informationen fra uddannelsesinstitutionen før praktikforløbets start. For de studerende, der står for at skulle i uddannelsespraktik er det 29 %, der er utilfredse med informationen. At andelen af studerende, der ikke føler sig godt informerede før forløbets start, er større blandt de, der skal i praktik, skyldes formentlig, at informationen intensiveres på et senere tidspunkt. Eksempelvis udleveres praktikhåndbogen de fleste steder først på et senere tidspunkt.

Praktikkoordinatorerne er generelt enige om, at informationen til de studerende er god nok, og den ene går ud fra, at det kan skyldes, at der er en gruppe af de studerende, der ikke selv sætter sig godt nok ind i informationsmaterialet såsom studieordning, praktikhåndbog og på uddannelsesinstitutionernes hjemmesider. Dog giver en studerende i fokusgruppeinterviewet udtryk for, at noget af den information de studerende kan finde på hjemmesiderne er forældet og derfor ikke meget bevendt.

De studerende efterspørger i fokusgruppeinterviewet, at der arrangeres en dag, hvor studerende, der har været i praktik, fortæller de studerende, der er på vej til det, om forløbet. Og helst under nogle mere uformelle forhold. I Esbjerg arrangeres der en dag, hvor de forskellige dele af forløbet såsom midtvejsvurdering, slutbedømmelse m.v. gennemgås, og det vil være en mulighed at kombinere det med et cafearrangement eller lignende.

Fremskaffelsen af praktikpladser

Antallet af praktikpladser til socialrådgiveruddannelsen er ikke lovreguleret, som det gælder for eksempelvis pædagoguddannelsen og en række mellemlange videregående sundhedsuddannelser (Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser § 26). Det er uddannelsesinstitutionernes opgave at sikre, at der er praktikpladser til de studerende, og uddannelsesinstitutionerne skal godkende praktikstederne, herunder indgå aftaler med praktikstederne om vejledning.

I evalueringen af socialrådgiveruddannelsen i 2001 påpeger EVA det meget ressourcekrævende arbejde med, at fremskaffe det tilstrækkelige antal praktikpladser. Praktikkoordinatorerne oplever det stadig som en meget ressourcekrævende opgave. Det må antages, at det, at kommuner, regioner m.v. ikke er forpligtet til at stille det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser til rådighed for socialrådgiveruddannelsen, er blandt de primære årsager hertil.

Praktikkoordinatorerne gør stort brug af personlige netværk, når de indgår aftaler om praktikpladser. Med kommunalreformen, der trådte i kraft den 1. januar 2007, er der brudt meget op i netværket, da flere af kontaktpersonerne har fået nye kontaktinformationer, nye stillinger m.v. Det betyder, at koordinatorerne har et stort og ressourcekrævende arbejde i at op-

bygge nye kontakter og netværk blandt aftagerne, for at sikre pladserne. Omvendt må det forventes, at i særlig grad de nye og større kommuner vil systematisere arbejdet med praktikanter mere, da de har bedre forudsætning for det end de tidligere mindre kommuner. En koordinator fremhæver en kommune, der har lagt en 2010-plan for det arbejde.

Enkelte studerende giver udtryk for, at de gerne selv vil have mulighed for at finde en praktikplads uden om uddannelsesinstitutionens fordelingssystem. 6 % af de studerende siger, de selv har fundet deres praktikplads. En af de studerende giver i fokusgruppeinterviewet udtryk for, at hun forsøgte selv at finde en plads. Hun fik dog at vide fra uddannelsesinstitutionens side, at hun skulle bede stedet om at blive godkendt som praktikplads af institutionen, hvis de gerne ville have en socialrådgiverstuderende i praktik (hvilket også skal ske i henhold til bekendtgørelsens § 10 stk. 3).

Praktikkoordinatorerne mener ikke, at de studerende selv skal have mulighed for at finde pladser udenom institutions søgesystem, da det vil medføre en social skæveling i de studerendes muligheder for at finde pladser.

Enkelte gange har koordinatorerne også oplevet, at der kommer en henvendelse fra praksis om, at de vil tage én særlig studerende i praktik, men ikke give andre studerende mulighed for at søge pladsen. Ligeledes har de flere gange oplevet, at det ofte er et sted, hvor det er den studerendes "mors veninde eller fars kollega", der er ansat, hvilket vil være problematisk i forhold til at sikre en objektiv bedømmelse af den studerendes praktikforløb.

Praktikstederne

Praktikkoordinatorerne blev i fokusgruppeinterviewet bedt om, at svare på, hvad de mener, kendetegner et godt praktiksted. De er enige om, at stedet først og fremmest skal kunne leve op til bedømmelseskriterierne, og "(...) et godt praktiksted er jo et sted, som har nogle opgaver, som gør det muligt, at man kan bedømme dem efter bedømmelseskriterierne," siger den ene koordinator i interviewet. Det vil blandt andet indebære, at praktikstedet har nogle opgaver, der udfordrer den studerende, og giver den studerende mulighed for at arbejde selvstændigt. De lægger desuden vægt på, at der er en praktikvejleder, der kan fremme den studerendes refleksion over egen praksis.

Desuden har praktikstedets arbejdsmiljø og kultur en væsentlig betydning, og det har afgørende betydning, at den studerende ikke isoleres. Den studerendes læring i praktikken fremmes bedst, hvis vedkommende inddrages i kulturen og miljøet på praktikstedet. Også vejlederne mener, at det er vigtigt at hele organisationen er forberedt på forløbet.

I Dansk Socialrådgiverforenings og HK's fælles overenskomst med KL står følgende: "For socialrådgivere med grundløn på løntrin 29 og socialformidlere med grundløn 30, der er tillagt funktion som praktikvejleder eller uddannelsesansvarlig, skal der lokalt indgås for-

holdsaftale om funktionsløn.” (§ 5, stk. 2, punkt 3). I forbindelse med overenskomstforhandlingerne for 2008-2011 er der indgået aftale om, at socialrådgivere og socialformidlere til og med grundløn 34 skal omfattes af bestemmelsen. At der skal indgås en forhåndsftale er dog ikke ensbetydende med, at funktionslønnen ikke kan aftales til 0 kr. om måneden.

Undersøgelsen viser, at 28 % af vejlederne får mellem 500-999 kr. i månedligt tillæg, mens 18 % får 1.000 kr. eller mere om måneden⁵. Det er de færreste steder, at praktikvejlederne får andre goder end et løntillæg, såsom nedsat sagstal og lignende i perioder, hvor de har studerende i praktik.

Fordeling af praktikpladser

I henhold til bekendtgørelsens § 10 stk. 3 påhviler det praktikstedet, at der udarbejdes en beskrivelse af det enkelte praktikforløb, der skal godkendes af uddannelsesinstitutionen. Mange studerende (godt 80 %) oplever dog, at det er meget blandet, hvor mange af praktikforløbene/praktikstederne, der havde udarbejdet en grundig og udførlig beskrivelse, eller at der kun var få eller ingen udførlige beskrivelser af praktikstederne.

Der er stor forskel på, hvordan uddannelsesinstitutionerne i praksis fordeler praktikpladserne mellem de studerende. Fælles for alle er, med undtagelse af AAU, at de studerende skal ønske eller prioritere et antal praktikpladser. Det er hensigten, at det skal ske på baggrund af de beskrivelser, de enkelte praktiksteder har udarbejdet, hvorfor det er problematisk, at det tilsyneladende kun forekommer i et begrænset omfang. Herefter er praksis vidt forskellig. Trods forskellene giver praktikkoordinatorerne dog alle udtryk for, at de studerende er tilfredse med det fordelingsystem, der er på det pågældende uddannelsessted.

I Aalborg sker fordelingen med et bingospil, hvor hver enkelt studerende trækker et nummer. Den studerende, der trækker det laveste nummer, får lov at vælge praktikplads først. Baggrunden for, at dette system er valgt er, at under det tidligere fordelingsystem, hvor de studerende valgte repræsentanter til at fordele pladserne, blev de studerende, der fordelte pladserne, ifølge praktikkoordinatoren beskyldt for "(...) at sidde og snyde og tilgodese venter osv." Derfor er det nye system valgt, så der ikke er grundlag for de beskyldninger.

I Esbjerg og Holstebro fordeler koordinatoren et antal pladser til hvert hold. De studerende prioriterer 3 af de praktikpladser, der er tildelt holdet, hvorefter de studerende på de enkelte hold fordeler pladserne i mellem sig. Koordinatoren fungerer i den sammenhæng sammen med underviseren i fagområdet socialt arbejde som procesvejleder.

⁵ 8 procent af vejlederne får intet løntillæg. Det kan dog skyldes, at vejlederen er indplaceret på et højere grundlønstrin end 29, og dermed ikke har været omfattet af bestemmelsen før den 1. april 2008 med indgåelsen af overenskomsterne for perioden for 2008-2011. 36 % af respondentgruppen svarer *ved ikke* til spørgsmålet.

I Nykøbing Falster og København fordeles pladserne af et praktikfordelingsudvalg med studenterrepræsentation. Fordelingen sker på baggrund af et antal ønsker fra de studerende. I hvert fald i Odense og i København er der studiegruppevejledning i forbindelse med, at de studerende skal ønske/prioritere et antal pladser. Formålet er at spore de studerende ind på, hvilke forventninger de har til praktikken, hvad deres interesser er, og hvilke(n) praktikplads(er), der på den baggrund vil være egnet for den pågældende studerende.

83 % af de studerende får en af de praktikpladser, de har ønsket.

De studerendes prioriteringer

87 % af de studerende er/var meget eller i nogen grad målrettede i forhold til, hvilken praktikplads de søger/søgte.

Respondenterne har på spørgsmålet om, inden for hvilke områder, de søger praktikplads, haft mulighed for at sætte flere kryds. De mest søgte områder er særligt socialt udsatte grupper (ikke beskæftigelse), børn- og familieområdet (forvaltning og foranstaltning) samt beskæftigelsesområdet (forvaltning). Der hersker en forestilling om, at ”de unge gider ikke forvaltning”, og slet ikke på beskæftigelsesområdet. Respondenternes svar tyder dog ikke på, at der er hold i denne forestilling.

Geografi og arbejdsfunktioner er afgørende faktorer i de studerendes søgning af praktikplads. At arbejdsfunktionerne har stor betydning for de studerendes søgning underbygger, at de studerende er målrettede i deres søgning af praktikplads. At geografien spiller en væsentlig rolle kan skyldes, at uddannelsesinstitutionerne skal dække store geografiske områder, hvad gælder rekruttering af studerende, praktikpladser og dimittendbeskæftigelse.

Den overvejende del af de studerende, taler med studerende, der er eller har været i praktik, om forløbet, før de selv skal i praktik. Det er dog begrænset, hvor meget råd fra andre studerende tillægges betydning, når studerende søger praktikplads. Af de, der var i praktik, da undersøgelsen blev gennemført, tillægger 57 % af de studerende slet ikke råd fra andre studerende nogen betydning i den sammenhæng. For de studerende, der skal i praktik, tillægges råd fra andre studerende en større betydning, men dog væsentlig mindre betydning end faktorer som geografi, arbejdstid og arbejdsfunktioner. Forskellene i vægtningen de to grupper af studerende i mellem kan skyldes, at de studerende taler mere med andre studerende relativt tidligt i forløbet, førend praktiksøgningen for alvor begynder, da informationerne fra uddannelsesinstitutionerne kommer senere. Det kan antages, at råd fra studerende tillægges større betydning, hvis det tager udgangspunkt i en særlig negativ omtale af et praktiksted.

De studerendes mål og forventninger

De studerende har generelt høje forventninger til uddannelsespraktikforløbet. Således svarer 91 % af de studerende, der skulle i praktik, da undersøgelsen blev foretaget, at de har høje

eller meget høje forventninger til forløbet. Det samme gælder for 84 % af de studerende, der var i praktik, da undersøgelsen blev gennemført.

Den studerende skal i uddannelsespraktikken følge en personlig uddannelsesplan, der udarbejdes i løbet af praktikens første 3 uger, og efterfølgende godkendes af en underviser i fagområdet socialt arbejde på uddannelsesinstitutionen. Uddannelsesplanen skal indeholde personlige og faglige målsætninger for den studerendes læring i praktikken.

Langt den overvejende del af de studerende gør sig desuden overvejelser om deres faglige og personlige mål for praktikperioden, før de skal i praktik. Det gælder for mellem 70 - 80 % af de studerende.

En væsentlig andel af de studerende, føler sig ikke personligt og fagligt rustede til at skulle i uddannelsespraktik. Således føler 26 % af de studerende, der skal i praktik, sig ikke personligt rustede, mens det gælder for 14 % af de studerende, der er i praktik. Og 38 % af de studerende, der skal i praktik, føler sig ikke fagligt rustede til forløbet, mens det gælder for 32 % af de studerende, der er i praktik. Den overvejende andel føler sig altså rustede både fagligt og personligt. Dette kan skyldes to forhold: At uddannelsespraktikken ligger placeret for tidligt på studiet, eller at de studerende, før praktikforløbets begyndelse, er usikre på, hvilke krav, der stilles til dem i praktikken, og at de er nervøse for, at de er for høje. Mens ingen giver direkte udtryk for førstnævnte, underbygges den sidstnævnte tese af de åbne kommentarer og af fokusgruppeinterviewet med de studerende:

"(...) jeg synes man er meget i tvivl sådan inden man starter, fordi puha, nu skal man ud og har man nu lært det rigtige, og kan man nu huske det og sådan noget." (Studerende, der er i uddannelsespraktik).

"Jeg har oplevet nogen fra min klasse, som overhovedet ikke følte sig klar til det, hvor de nærmest var paniske (...)" (Studerende, der er i uddannelsespraktik).

"Ja, jeg tror hele tanken om det kan være mere skræmmende, end når man kommer derud, ikk'." (Studerende, der skal i praktik).

Der er tilsyneladende ikke forskel på, hvorvidt de studerende føler sig mere eller mindre personligt og fagligt rustet til praktikken efter hvilket uddannelsessted, de læser ved.

Den studerendes rolle i praktikken

"(...) jeg synes det er helt fantastisk, at vi får SU og ikke løn, fordi jeg synes, det er vigtigt, at der skal være plads til at være studerende. Vi skal ikke ud og være en ekstra arbejdskraft" (Studerende, der har været i uddannelsespraktik)

Både studerende, praktikkoordinatorer og -vejledere giver klart udtryk for, at det er vigtigt, at de studerende er studerende, når de er i praktik. Selv om praktikanterne i løbet af praktikken skal udvise selvstændighed i sagsbehandlingen/opgaveløsningen med eget ansvar og egne opgaver, og at praktikvejledere til tider oplever, at praktikanter efter halvanden måned nærmest udfylder en stilling, så er det afgørende, at praktikanterne er studerende i forløbet.

"(...) der er da mange af mine medstuderende, der har siddet og lavet afgørelser selv, og det tror jeg ikke har været lige sjovt altid. Det synes jeg bare ikke er meningen. Jeg synes det er vigtigt, at man er studerende." (Studerende, der har været i uddannelsespraktik)

De studerende skal i praktikken være åbne og spørgende, for derigennem at fremme egen refleksion over praksis, for derved at koble uddannelsens teori og praksis. Derved finder de studerende "(...) deres måde, at blive socialrådgiver på. Målet er ikke, at de skal være små kloner af os andre," som en praktikvejleder udtrykker det i fokusgruppeinterviewet. Vejlederne ser også gerne, at praktikanterne er nysgerrige og stiller spørgsmål til praksisudøvelsen. Og generelt oplever de studerende, at det bliver taget positivt imod. Dog oplever nogle studerende ind i mellem, at det ikke bliver taget godt imod, hvis de stiller kritiske spørgsmål eller påpeger "fejl" i praksisudøvelsen.

Praktikvejledning

Godt 85 % af de studerende er meget tilfredse eller overvejende tilfredse med den vejledning, de får i praktikken, og den overvejende del af de studerende får mellem 30 og 60 minutters vejledning om ugen, hvor der decideret er afsat tid til vejledning. Overvejende modtager de studerende dog løbende vejledning, når der opstår spørgsmål, så de studerende på den måde modtager vejledning efter behov.

Godt 45 % af de studerende har 2 praktikvejledere. Det gælder bl.a. den ene af de studerende, der deltog i fokusgruppeinterviewet. Hun oplever det positivt ved, at de to vejledere kan tage over for hinanden og supplere hinanden. Omvendt kan det, at studerende har to praktikvejledere, være et udtryk for at medarbejderne har for travlt, og derfor fordeler vejlederfunktionen mellem flere vejledere, uden at det nødvendigvis er en fordel for praktikanten.

Både de studerende og vejlederne anser "den gode vejleder" for at være en vejleder, der udfordrer den studerende, og derved bidrager til den studerendes refleksion over praksis.

"Jeg synes en god vejleder skal kunne hive tingene op på et niveau, hvor man ikke lige selv har tænkt over det. Sådan lige vende og så tviste den, så man lige får lov til at sidde og reflektere over nogle ting" (Studerende, der er i uddannelsespraktik)

94 % af de studerende har en praktikvejleder, der er uddannet socialrådgiver eller socialformidler, og 45 % af de studerende har haft mindst én vejleder, der havde en praktikvejleder-

uddannelse. Dertil kommer, at nogle studerende havde en vejleder, der var i gang med at uddanne sig til praktikvejleder. I aftagerundersøgelsen svarer 38 % af respondenterne, at de har 2 eller flere med en socialrådgiver- eller socialformidleruddannelse, der er uddannede praktikvejledere, ansat, mens 16 % svarer, at de har 1 socialrådgiver- eller socialformidleruddannet medarbejder, der har praktikvejlederuddannelsen.

Både de studerende, praktikvejledere og praktikkoordinatorer, der har deltaget i fokusgruppeinterviewene, er enige om, at der bør stilles krav om, at vejlederne skal have en praktikvejlederuddannelse. Den ene af de to interviewede vejledere er selv praktikvejlederuddannet, og giver udtryk for, at hun klart kan mærke, at det har betydet en forbedring af kvaliteten i det praktikvejlederforløb, hun kan tilbyde praktikanterne, i forhold til før hun fik uddannelsen.

Det er i trepartsaftalen mellem regeringen, KL, Danske Regioner og FTF aftalt, at der i perioden 2008-2011 skal afsættes 35 mio. kr. til uddannelse af flere praktikvejledere, hvilket dog især er med henblik på at reducere frafaldet på læreruddannelsen og de mellemlange videregående sundhedsuddannelser. Socialrådgiveruddannelsen er ikke nævnt specifikt i aftaleteksten⁶, men er omfattet i det faktaark, der konkretiserer initiativet.

Midtvejsvurdering og opfølgning på mål

Midtvejs i praktikforløbet skal det vurderes, om den studerende forventes at bestå praktiken eller ej. Her skal det desuden vurderes, om der skal rettes til i den uddannelsesplan for praktikperioden, den studerende har udarbejdet og fået godkendt. De personlige og faglige mål kan både sænkes eller hæves i forhold til at gøre det mere realistisk for den studerende, at indfri målene, eller for at give den studerende større udfordringer for derved at øge den studerendes læring i forløbet.

74 % af de studerende, der var i praktik, da undersøgelsen blev gennemført, og 60 % af de, der havde været i praktik, skulle ikke have rettet i de personlige og faglige mål i uddannelsesplanen. Det kan skyldes, at uddannelsesplanerne generelt er meget passende, men der er ligeledes risiko for, at det er et udtryk for, at uddannelsesplanerne ikke bruges aktivt. Hvis den studerende ved midtvejsvurderingen er tæt ved at have indfriet målene, er det jo oplagt at skærpe målene yderligere for resten af perioden.

26 % af de studerende, der var i praktik, da undersøgelsen blev gennemført, havde ikke en underviser fra uddannelsesinstitutionen med til midtvejsvurderingen. For de, der havde været i praktik, er tallet 14 %. På University College Vest i Esbjerg deltager der ikke en underviser fra uddannelsesinstitutionen i midtvejsvurderingen. Her indkaldes praktikvejlederne nogenlunde midtvejs i forløbet, og vejledes i, hvordan midtvejsvurderingen skal foregå, hvorefter praktikvejlederne selv står for den. Det samme er tilfældet i Aalborg. Eksempelvis i Odense og Århus deltager der altid en underviser i midtvejsvurderingen.

⁶ Trepartsaftalen blev indgået den 1. juli 2007. Der refereres her til aftalens punkt 11.

"Han havde ikke haft praktikanter før, så det kunne man også godt mærke, og jeg har sådan meget kæmpet for at hæve niveauet, så jeg ikke bare er sådan en folkeskolepraktikant" (Studerende, der er i uddannelsespraktik)

Hovedparten af de studerende føler, at antallet af sager/opgaver modsvarer deres personlige ønsker og faglige evner i forløbet. Men en relativt stor andel gør ikke, jf. figuren nedenfor. Det skal hertil tilføjes, at godt 7 % af de studerende finder ikke deres opgaver i praktikken relevante for en socialrådgiver.

Måned	Personlige ønsker	Faglige evner
1	24 %	25 %
2	15 %	19 %
3	15 %	19 %
4	22 %	25 %

Tabellen viser andelen af studerende, der ikke føler at antallet af sager/opgaver modsvarer deres personlige ønsker og faglige evner efter henholdsvis 1, 2, 3 og 4 måneder. 317 studerende har besvaret spørgsmålene. Tallene for den 4. måned er dog kun baseret på svar fra i alt 129 studerende, der havde afsluttet deres praktik, da undersøgelsen blev gennemført.

Praktikopgave og slutbedømmelse

I henhold til bekendtgørelsen skal der indgå én eller flere skriftlige opgaver i praktikken, og godt 90 % af praktikanterne skal skrive en afsluttende praktikopgave. Der er dog forskel på, om praktikopgaven indgår direkte i slutbedømmelsen, og hvem der skal godkende den. 30 % skal have opgaven godkendt af både praktikvejlederen samt en underviser på uddannelsesinstitutionen. For 30 % er det en underviser, der skal godkende opgaven, og for 24 % er det praktikvejlederen, der skal godkende den. 6 % skal ikke have godkendt deres opgave.

I Esbjerg og Holstebro indgår den afsluttende praktikopgave direkte i slutbedømmelsen. En af vejlederne kalder formen for en "eksamen", hvor voteringen består i en gennemgang af de formelle bedømmelseskriterier. Vejlederen fortæller, at hun skal arbejde rigtig meget med sine praktikanter fra Esbjerg, "(...) bare for at få dem ned på et niveau, hvor det kører normalt. Og så prøve på, at få det der eksamensræs væk". Det gør ifølge den ene vejleder i fokusgruppeinterviewet også, at nogle vejledere kan føle, at de er til eksamen. Nogenlunde samme procedure følger de i Aalborg. I Nykøbing Falster, Odense og Århus er der primært fokus på midtvejsvurderingen (se afsnit herom). Medmindre der har været givet udtryk for problemer ved midtvejsvurderingen, så foretager vejlederne her selv slutvurderingen med praktikanten.

Praktikken skal bedømmes godkendt/ikke godkendt, og det skal ske i henhold til bedømmelseskriterierne, der fastsættes i institutionernes studieordninger. Alle praktikkoordinatorerne kender dog til "kollegaterne", hvor vejlederen spørger sig selv "kunne mine kolleger og jeg

tænke mig at have denne her kommende socialrådgiver til kommende kollega?”, hvilket giver en høj grad af subjektivitet i bedømmelsen.

”Beskederne fra skolen i forhold til hvordan praktikforløbet [skal forløbe, red.], og hvordan det skal afsluttes er i virkeligheden meget dårlig” (Praktikvejleder)

Udbyttet af uddannelsespraktikken

“(...) pludselig så bliver man mere socialrådgiver end man bliver studerende, også når man kommer tilbage. Det er nogle helt andre snakke vi også har i klassen og diskussioner og så videre ... der er lidt mere gods i.” (Studerende, der har været i praktik)

93 % af de studerende, der har været i praktik, synes de har lært noget, de kan bruge i det videre studieforløb, og 95 % har lært noget, de kan bruge i deres fremtidige arbejde som socialrådgiver. Hvor meget de studerende gør brug af uddannelsens fagområder er naturligvis afhængigt af, hvor de er i praktik. Det samme gælder derfor, hvad de lærer indenfor de 4 fagområder. Det eneste område, der falder lidt udenfor er det samfundsvidenskabelige område. Det kan skyldes, at de studerende ikke aktivt gør brug af dette fagområde i praktikken, men gør brug af det indirekte som en teoretisk ballast.

Uddannelsespraktik og rekruttering

Af aftagerundersøgelsen fremgår det, at 53 % af lederne har tilbudt en socialrådgiverstuderende ansættelse som følge af uddannelsespraktikken. Af de 53 % har 61 % ansat en studerende, der endnu ikke havde færdiggjort sin uddannelse. Der er ikke foretaget en undersøgelse af stillingstyper, hvorfor det både kan være normerede socialrådgiverstillinger eller egentlige studentermehjælperstillinger. 27 % af de studerende er blevet tilbudt ansættelse. Af de er 23 % (38 ud af 315 respondenter) blevet tilbudt ansættelse med tiltrædelse umiddelbart efter praktikken.

En af praktikkoordinatorerne giver i fokusgruppeinterviewet udtryk for, at det er slået igennem ude i kommunerne, at uddannelsespraktikforløbet er et godt rekrutteringsgrundlag. Det samme giver 82 % af respondenterne udtryk for i aftagerundersøgelsen. Hele 56 % svarer endog, at de i ”høj grad” anser uddannelsespraktikken for at være et godt grundlag for rekruttering af nye medarbejdere.

56 % af de studerende vil helt bestemt eller formentlig overveje, at søge ansættelse på praktikstedet efter praktikken eller efter endt uddannelse. De store områder som beskæftigelses- og børn- og familieområderne ligger begge meget nær gennemsnittet. Det eneste område, der falder lidt udenfor er *øvrige områder*, herunder interesseorganisationer og lignende, hvor ca. 1/3 af de studerende vil overveje at søge ansættelse efterfølgende.

Samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og praktiksteder

Både praktikkoordinatorer og vejledere giver udtryk for, at de generelt har et godt samarbejde. Vejlederne oplever, at praktikkoordinatorerne gerne vil gøre mere end de gør, men at det er tydeligt, at de mangler økonomiske ressourcer⁷. Ifølge en af praktikvejlederne kan det til tider føles som om, at der mangler et link mellem institutionerne og praktikstederne.

Vejlederne har stor gavn af at have et netværk med andre praktikvejledere. Den ene fremhæver ”foreningen af aktive praktikvejledere” i København, som en god måde at organisere det på. Her mødes praktikvejledere fast med hinanden og med praktikkoordinatoren, og udveksler erfaringer, og hvordan de kan promovere overfor andre, at de bør tage praktikanter.

Flere steder gennemfører uddannelsesinstitutionerne praktikvejderindkald, hvor vejlederne efterspørger, at der på de indkald bruges mindre tid på oplæg, og afsættes mere tid til, at de kan udveksle erfaringer og ideer.

Ved problemer i praktikforløbet

Både studerende og vejledere har noget blandede oplevelser med kontakten til uddannelsesinstitutionerne, hvis der opstår problemer og spørgsmål i praktikforløbet.

Den ene studerende, der medvirkede i fokusgruppeinterviewet, valgte at afbryde sit første uddannelsespraktikforløb. Hun og en medstuderende var i praktik et sted, hvor der kun var en person ansat, der end ikke var uddannet socialrådgiver, og han havde ikke til praktikanterne. Desuden havde de en oplevelse af, at han ikke gad dem. De tog kontakt til uddannelsesinstitutionen, der dog mente, at det var et personligt anliggende mellem de studerende og vejlederen, og uddannelsesinstitutionen ville derfor ikke hjælpe⁸. Omvendt oplevede en af de andre studerende i fokusgruppeinterviewet, der også har skiftet praktikplads, at de fra uddannelsesinstitutionens side var ”enormt søde”, og at ”de ringede oven i købet til mig efter jeg havde skiftet, sådan bare for at høre hvordan det gik”.

Ligeledes giver en af vejlederne udtryk for, at ”dem, som har oplevet problemer med deres praktikant, de synes ikke at skolerne, de bakker nok op. De oplever ikke, at det er så nemt at få den støtte og vejledning, som de har brug for”.

Praktikkoordinatorerne giver udtryk for, at de sætter alt ind, hvis der kommer en henvendelse fra vejledere eller studerende, hvis der er problemer i praktikforløbet.

⁷ Fra 2002-2008 er der opbygget et efterslæb på 1.000 kr. per studerende på praktiktaxameteret, der burde have været 9 % højere, hvis taksten i alle årene var reguleret med den generelle løn- og prisudvikling. I bilag 1 gennemgås udviklingen i praktiktaxameteret fra 2001 til 2008.

⁸ SDS nedsætter i efteråret 2008 en bisiddergruppe, der kan hjælpe studerende, hvis de kommer i problemer i deres praktikforløb.

Holdninger til praktikken

Der er i spørgeskemaerne til de studerende og aftagere stillet en række spørgsmål om respondenternes holdninger til praktikken, hvor de er blevet bedt om at erklære sig helt enige, overvejende enige, overvejende uenige eller meget uenige i 6 udsagn. Aftagerne er dog kun adspurgt om deres holdning til 5 udsagn. Samlet set har 426 studerende og 170 aftagere besvaret disse spørgsmål.

85 % af de studerende mener, at der er behov for mere praktik på socialrådgiveruddannelsen, hvilket 64 % af aftagerne erklærer sig enige i. 68 % af de studerende og 57 % af aftagerne mener sågar, at socialrådgiveruddannelsen bør forlænges til en 4-årig uddannelse, hvis det givet et ekstra semester med uddannelsespraktik.

89 % af de studerende mener, at kommuner, regioner og andre aftagere bør forpligtes til at stille det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser til rådighed for socialrådgiveruddannelsen. Det samme mener 70 % af aftagerne.

Det er en ressourcekrævende opgave for praktikkoordinatorerne at fremskaffe det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser. Dog er de bekymrede for, hvad det vil betyde, hvis aftagerne forpligtes til at stille pladserne til rådighed, som det er tilfældet på pædagoguddannelsen og en række sundhedsuddannelser. De er bekymrede for, om det vil betyde, at flere studerende vil opleve, at praktikinstitutionerne kun har taget en praktikant, fordi de er blevet det pålagt, og at flere studerende derfor vil opleve en forringet kvalitet. Omvendt vil det betyde, at det bliver en mindre ressourcekrævende opgave at fremskaffe praktikpladserne, hvorved der vil frigøres mere tid til at arbejde på kvaliteten i praktikforløbene.

"En udvidelse af bestemmelsen, således at der fastsættes pligt til at stille praktikpladser til rådighed for alle uddannelser, må i øvrigt antages at medføre sådanne betydelige merudgifter, at jeg ikke kan tilslutte mig det foreslåede ændringsforslag." (Undervisningsminister Bertel Haarder (V) i et svar til Marianne Jelved (RV) og Christine Antorini (S), der havde foreslået en udvidelse af § 26⁹ i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser)

Opsummering og konklusion

Det samlede billede, som undersøgelsen giver af uddannelsespraktikken på socialrådgiveruddannelsen, er positivt. Langt hovedparten af de studerende er generelt tilfredse med deres praktikforløb, langt de fleste er tilfredse med den vejledning de får i forløbet, og langt de fleste får et godt udbytte af uddannelsespraktikforløbet. Positivt og ikke overraskende.

⁹ Paragraf 26 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser siger, at kommuner, regioner m.v. skal stille det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser til rådighed for pædagoguddannelsen og en række sundhedsuddannelser.

Det er dog klart, at der er behov for at få strammet op på nogle punkter, og at der er et behov for, at få uddannelsespraktikforløbet tilrettelagt bedre. I det arbejde har uddannelsesinstitutionerne og aftagerne et fælles ansvar.

Flere af de problemer, som studerende og praktikvejledere oplever i forløbet, kan relativt let forebygges og løses. Det gælder eksempelvis efterspørgslen på mere klare retningslinier vedrørende udarbejdelse af praktikopgaven og lignende. Det vil lette de studerende og praktikvejlederne for en del frustrationer, hvis retningslinierne er klarlagt på forhånd. På andre punkter er der et ressourcemæssigt spørgsmål for uddannelsesinstitutionerne (praktikkoordinatorerne); økonomisk såvel som arbejdstidsmæssigt. Det gælder bl.a. praktikkoordinatorernes muligheder for at facilitere netværk og erfaringsgrupper for praktikvejledere, hvilket praktikvejlederne efterspørger.

I forhold til, at uddannelsespraktikken er et helt centralt element i socialrådgiveruddannelsen, bruger praktikkoordinatorerne uforholdsmæssigt mange ressourcer på at fremskaffe det tilstrækkelige antal egnede praktikpladser. Ved at finde en løsning på dette problem, vil det frigøre ressourcer hos praktikkoordinatorerne til at fokusere arbejdet på kvaliteten i uddannelsespraktikken frem for kvantiteten, der i dag er i fokus.

Undersøgelsen "Pulsen på praktikken" giver et øjebliksbillede af uddannelsespraktikken på socialrådgiveruddannelsen anno 2008, men rejser en række yderligere spørgsmål, der ikke er behandlet her. Det drejer sig blandt andet om, hvordan der følges op på praktikforløbet på de enkelte uddannelsessteder, og hvordan opfølgningen bidrager til, at den studerende omsætter læringen i praktikforløbet til en egentlig kompetence. Der er således basis for at gå yderligere i dybden med praktikken på socialrådgiveruddannelsen. Men der er med "Pulsen på praktikken" afdækket en række problemstillinger, der bør og kan løses indenfor en relativt overskuelig tidshorisont, og uden at nye undersøgelser er nødvendige.

REFERENCER

Lov om erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, Lov nr. 207 af 31/03/2008

Bekendtgørelse om socialrådgiveruddannelsen, BEK. nr. 536 af 28/02/2002

Bekendtgørelse om socialrådgiveruddannelsen, BEK. nr. 720 af 30/07/1996

Danmarks Evalueringsinstitut, Socialrådgiver- og socialformidleruddannelserne, 2001

Trepartsaftalen mellem regeringen, KL, Danske Regioner og FTF, 1. juli 2007

UDVIKLINGEN I PRAKTIKTAXAMETERET I PERIODEN 2001-2008

Bilag 1

I undersøgelsen "Pulsen på praktikken" giver studerende, praktikkoordinatorer og praktikvejledere alle udtryk for, at der mangler økonomiske ressourcer. Det har givet anledning til, at projektgruppen har foretaget en beregning af udviklingen i praktiktaxameteret fra 2002 til 2008. Beregningen viser, at der på 6 år er opbygget et efterslæb på 1.000 kr. per studerende i praktik, set i forhold til, hvis praktiktaxametret havde fulgt den generelle løn- og prisudvikling gennem alle årene. Praktiktaxameteret skulle i 2008 have været på 12.400 kr.

Takstændringen i 2002

I fokusgruppeinterviewet nævner praktikkoordinatorerne, at der for nogle år tilbage skete en reduktion på godt 75 % af praktiktaxameteret. Det skete fra 2001 til 2002, hvor praktiktaxameteret blev sat ned fra 38.800 kr. i 2001 til 10.900 kr. i 2002. Der blev så tilføjet et bygningstaxameter, der dog kun blev sat til 6.900 kr. Det samlede taxameter, rensset for øvrige reguleringer og isoleret set fra andre tilskud, faldt dermed med 21.000 kr. per studerende.

Udviklingen i praktiktaxameteret fra 2002 til 2008

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Takst	10.900	10.900	10.800	10.600	10.800	11.100	11.400
Generel LP udvikling	2,5 %	2,3 %	2,0 %	2,2 %	1,7 %	2,3 %	3,6 %
Alm. takstregulering		11.100	11.300	11.500	11.700	12.000	12.400
Efterslæb i kr.		200	500	900	900	900	1.000
Efterslæb i procent		2 %	5 %	8 %	8 %	8 %	9 %

Tabellen viser udviklingen i praktiktaxametret fra 2002-2008. Taksten er taget fra Undervisningsministeriets takstkataloger fra de enkelte år og den generelle løn- og prisudvikling (LP) fra ØAV (Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning). Feltet 'Alm. takstregulering' angiver taksten som den skulle have været, hvis taksten var reguleret i overensstemmelse med løn- og prisudviklingen i de forudgående år. Beløbene er afrundede til nærmeste 100 kr.

Beregningen viser, at hvis praktiktaxametret var reguleret med den generelle løn- og prisudvikling i alle årene fra 2002-2008, så skulle det i 2008 have været på 12.400 kr. per studerende, ekskl. moms. I 2008 er taxametret dog kun på 11.400 kr. per studerende ekskl. moms.

Set over hele perioden fra 2002 til 2008 er der et efterslæb på 9 %.

Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende
Toldbodgade 19A
Postboks 69
1003 København K

www.sdsnet.dk
sds@sdsnet.dk